

premalo gotovine v zalogi. V poslednjem slučaju je doplačevanje delničarjem samim ravno tako na korist, kakor je umnemu posestniku, kateri si denarja izposodi, da kupi zemljišča, ki se mu ponuja in mu lepo sodi, ker se z njegovim vkupaj drži. Obresti, ki jih mora za izposojeni denar trpeti, se mu v kratkem času lepo povrnejo, ter zamore tudi dolg poplačati.

Tudi škoda pri kakem na delnice oprtem društvu ne plaši delničarjev, nekoliko procentov na delnice doplačati, ako imajo le poroštvo, da je vodstvo društva v dobrih in zanesljivih rokah, ter društvo napreduje. Z doplačanimi procenti se škoda zadela in ob enem zaloga (fond) pomnoži, da zamore društvo uspešno delati. V isti meri pa kakor doplačilo, množi se tudi vrednost akcij in procenti, ki od njih tekó, ako je le — kakor pravimo — društvo v dobrih rokah. —

Obrnimo to na banko „Slovenija“. V prvi dobi svojega delovanja imela je res zgube, torej se kaže potreba procentnih doplačil na akcije. Toda, kakor stvar zdaj stoji, se gg. delničarjem ni obotavljati, da ne bi doplačila dovolili. Pomislimo stvar kakor je. Zguba prihaja od tod, ker je bilo: a) veliko ustanovnih stroškov, kakor jih trpi vsaka banka, in to še veliko več kakor jih je „Slovenija“ imela; b) je bilo iz začetka premalo skušenih mož pri vodstvu, ker smo Slovenci v tej stvari novinci bili, vrh tega je pa na čelu stal mož, ki je sicer misel o vstanovljenji „Slovenije“ sprožil in vse potrebno uravnal, slednjič pa tako čudno delal, da so ga morali pripriti odstaviti; c) se je prenašlo s postavljanjem podružnic na Dunaju, v Pragi in Peštu, ki so grozno veliko stale, zastran dobička nas pa gojufale. —

Tega vsega pa zdaj ni več. Ustanovnih stroškov je konec, na čelu ima banka slovečega izvedenca in poštenjaka kot vodilnega ravnatelja, namreč g. Blašketa iz Prage, ki pozna posel iz dolgoletne lastne skušnje tako natanko in je tako marljiv in vesten, da je malo tacihi najti. Tudi drugi gospodje v vodstvu kakor pri raznih oddelkih zavarovanja so zvedenci in poštenjaki ter ima g. Blaške bistro oko, da vidi in ve, kdo da k temu poslu sodi in kdo ne. — Slednjič so se odpravile predrage podružnice (razen one v Trstu, ki jako dobro dela) in postavili glavni agenti, ki so vložili denarnih zastav in ne dobivajo nobenega plačila, marveč imajo le postavnih procentov od posla, ki ga za banko opravljajo. Zgube se torej pri njih ni bati, ampak le delajo banki na korist. — Kakor čujemo, postavljeni so tudi po mnogih drugih krajih pošteni možje za agente. —

Vse to nam daje veselo poroštvo, da ima banka „Slovenija“ lepo prihodnost, delničarji pa opravičeno upanje, da bodo akcije v kratkem prav lepo, stalno ceno imele. Že zdaj,

od kar so se stvari pri bankinem vodstvu bistveno spremenile, postal je posel pri vseh oddelkih, posebno še pri zavarovanji na življenje, tako živahen, da bode banka skoro med prvimi te vrste stala. —

Gledé na vse to si ne morem kaj, da ne bi gg. delničarjem živo priporočal udeležiti se izrednega zbora dne 17. avg. t. l. in glasovati za doplačanje daljnih procentov. Da pa kolikor le mogoče vsak delničar zamore doplačati, bi svetoval, da se odločimo le za 10 % procentnega doplačila od vsake akcije. Sklene se naj tudi, da, kdor ima več akcij in mu je pretrdo vse naenkrat doplačati, si sme sam obroke postaviti, kar uravna potem ravnateljstvo bankino. Naj torej nihče ne zamudi časa, da pošlje vsaj do 11. avgusta delnice bankinemu denarničarstvu v Ljubljano, da dobi poverjenski list za glasovanje. Eden štajerskih delničarjev.

Dopisi.

Od Drave. (Ptujski „fortšritlarji“ in Šent. Lenarčani.) Ptujski fortšritlarji so 19. jul. imeli v Ormužu svojo „Wanderversammlung“, pri kateri se je govorilo o novih verskih postavah. Tudi je pri tisti priliki Brandstetter delovanje državnega zbora razlagal, ki se je pred par meseci končal, in naznanil, da bodo fortšritlarji v kratkem v Šent. Lenart na Goriškem prišli ter tudi tamkaj „Wanderversammlung“ napravili. Čudno se nam zdi, kako zamorejo toti gospodi o verskih postavah govoriti, ker nimajo vere vsaj: prave ne. Kajti pred par leti so v Ptuj zoper papeževo nezmotljivost ropotali, ktera je za nas katoliške Kristjane verska resnica, ktere verske resnice pa še menda zdaj fortšritlarji prav ne umijo, akoravno je vsakemu šolarčeku znana, ki le tri leta v šolo hodi. Namesto pri „Wanderversammlungih“ o verskih postavah govoriti, bi bilo menda pametneje kmetom povedati, da naj po §. 19. avstr. temelj. postav od vseh dohtarjev in notarjev na Slovenskem zahtevajo slovenska pisma, ker bi potem ne bilo treba pisatelju listov kmetom tolmačiti.

Da gosp. Brandstetter o delovanju državnega zbora govori, je čisto nepotrebno. Kmetje, ki „Slov. Gosp.“ čitajo, itak dobro vedo, kaj liberalci v državnem zboru delajo; le to bi bilo omeniti da tudi Frice v deželni zboru pet, v državnem zboru pa deset slovenskih goldinarjev na dan dobiva, akoravno nič za Slovence ne stori, kakor njegov tovarš gosp. Konrad Seidl ne. Da pa gosp. Frice po nemškutarskih „Wanderversammlungih“ hodi in tamkaj govori in da bi imeli fortšritlarji — morebiti tudi g. Brandstetter — v Št. Lenart priti, to utegne svoj pomen in liberalni namen imeti. Nove volitve v deželni zbor menda niso več daleč in da bi torej št. Lenarčani Brandstetterja ne pozabili, kteremu so Goričani že pred tremi leti po-

svetili, kar je bilo čisto prav, je treba po svetu bobnati, ljudem pesek v oči metati in za glasove beračiti. Ker pa št. Lenarčani gotovo niso pameti zgubili, kar so lansko leto zlasti s tem pokazali, da so liberalnega dohtarja g. Ploja zapodili, se menda tudi zdaj ptujskim liberalnim nemškutarskim fortšritlarjem ne bodo dali na led speljati, temuč se bodo gospodi na slovenski zemlji pokazali in fortšritlarjem ne besedice verjeli, ker se njim tisti samo takrat sladkajo, kedar jih potrebujejo; kadar njim pa št. Lenarčanov več treba ni, pa njim in drugim Slovincem fige kažejo ali pa hrbet, kakor kdo hoče.

Iz Žavca. (Nesreča). Učitelj v pokoju J. Fridrih iz Pake se je peljal 18. t. m. popoldne iz Celja domu. Blizo Petrovč gre iz voza nekoliko na stran. V tem trenutku pridrdra imeniten voz proti njemu. Konji ga pomandrajajo, pod voz spravijo, da je hudo ranjen obležal. Ali gospod v vozu se dalje ne zmeni za njega, ga ne pogleda, kako je ranjen, ga ne vpraša, kdo je, potisne le vozniku hitro 1 gld. v roke in se dalje pelja. Voznik spravi ranjenega starčka na voz, ga do sv. Petra pripelja, kjer ga je, ker za voljo prevelikih ran dalje ni bil za peljati, milosrčna gospa Wolf pod streho in v skrb prevzela. Tukaj je po strašnih bolečinah, spreviden s sv. zakramenti 22. t. m. zjutraj v Gospodu zaspal.

Ne g. učitelj, ne voznik nista poznala gospoda, voznika ali voza, od ktere ga je bil povozen. Zdaj še le po smrti učitelja se je začelo govoriti, da je velikonemski liberaluh mladi Rakuš iz Celja ovo nesrečo zakrivil. Ne bilo bi odveč, ako bi razposajenemu mladiču sodnija izgnala nekoliko njegovih velikonemških človekoljubnih (?) kršlov.

Od sv. Marije Snežnice v slov. gor. (Razne novosti.) Pred kratkim bilo je komisijno preiskovanje, koliko škode je napravila toča 28. junija, ki je le tretji alj četrti del priraslega po njivah in vinogradih pustila. Škoda je tedaj velika, ktero ljudje bridko obžalujejo in jo še bolj krvavo občutili bodo, ker že zdaj — razun le malokterih — tudi sicer premožniši kmetje kruh kupujejo. Ali pa se bo kmetu s tem izdatno pomagalo, če se mu potem zavolj škode po toči pri dači opusti kakih 30—40 kr.?

Nove človekoljubne postave rodijo dober sad pri nas. Danes ukradejo tukaj kravo, jutri tam v klet ulomijo, in odnesejo zrnja in moke po 10—12 mernikov, ali pa vina, kolikor ga najdejo. — Preteklo saboto jutro našli smo celó razdrapan železni križ v žagradovem oknu; vrata iz žagrada v cerkvo pa siloma široko odprta; vendar bili so le prosti cerkveni tatovi, ker so le peneze pobrali iz škrinjice z zvončkom in iz enega kamna za darila, na katerem ste visele 2 močni ključenci; na drugem pa jim je ena ključenca vendar bila premočna. Kelihe in druge cerkvene reči so pustili.

Isti den pride c. kr. sodnijski adjunkt na

preiskavo. Pripeljali so 2 fantiča, 15—17 let stara, ktera vsak sumniči. Eden je moral v Cmurak v luknjo, da se bolj na tanko izprašuje. Posebna reč pa se mora opomniti, da c. kr. adjunkt pride na preiskavo v slov. kraj, akoravno besedice slovenske ne razumi, da se je tedaj vse moralo tolmačiti c. kr. adjunkt iz slovenskega, obkrivljencu pa iz nemščine.

Preteklo sredo obiskal je našo šolo šolski okrajni nadzornik — bil je vendar malo zadovoljen z učenostjo šolarjev, čemur se tudi ni čuditi, ker od 200 vpisanih šolarjev zdaj navadno le ena stotina šolo obiskuje, in še tota se vrstijo tako, da danes eni izostanejo, jutri drugi. Pa kaj hočemo, vsaj je izvrstna „nova šola!“

Konečno pa še nekaj veselega — kolikor že zasluži to ime. Nek kmet našel je (dela namreč opeko) ročko denarjev v zemlji, in sicer 1 tolar in 6 dvajsetic. Na denarjih je letopis iz 17. stoletja. —

Od sv. Florijana v Doliču. (Novi zvonovi.) Vrli farmani, ki so v kratkih preteklih letih svojemu župniku za popravila pri farni cerkvi in podružnici sv. Mohora na 3000 gld. izročili, so se začeli v začetku leta še o večjih zvonih pogovarjati in sedaj že razveseljujeta dva nova zvona z jasnim glasom celo faro. Večji tehta 20 centov, mali pa 6, za srednjega pa smo obdržali poprejšnjega večjega, ki tehta okoli 10 centov. Vlita sta od ljubljanskega zvonarja g. Samasse. Samassatovi zvonovi so po širokem svetu znani in posebno med Slovenci je redko cerkev, kjer ne bi kakšen Samassatov zvon prepeval. Že rajni g. An. Samassa je bil umeten zvonar, pa reči se sme, da njegov sin Albert je še umetnejši. Zvonova imata krasno obliko, zvonajni kinč in podobe so izvrstno izdelane. Najljubše nam je to, da so kakor trije najboljši pevci vbrani. Z dobro vestjo smemo torej imenovanega zvonarja vsem prečastitim cerkvenim predstojnikom priporočati. Po želji vsih farmanov sta bila zvona tukaj blagoslovljena; prečastiti gospod stolni prošt Fr. Zorčič se nju blagoslovili, g. dekan Bruner pa so v jedrnatem govoru pomen zvonov razlagali. Srčno zahvalo torej izrekamo tema dvema gospodoma, kakor tudi drugim nazočim gospodom. Lepa hvala pa naj velja tudi skrbnim farmanom, ki so nova zvona že doplačali in ki se sploh v cerkvenih zadevah nobene žrtvovanja ne bojijo!

Iz Dobrne dné 26. t. m. (Letina — toplice.) Ostri kritikarji alj rešetarji zabavljajo radi novinar, če kdo o vremenu piše ali o letini poroča, češ, da se dopisnikom godi kakor mlinarjem o poletnem času, kadar imajo premalo vode. Drugače pa sodijo gospodarji, posebno letos, ko si neredno vreme iz pratikarjev norce dela, kmetom in torej tudi davkarskim uradom pa v mnogem oziru račune prekrižuje. Za gospodarje torej ni dolgočasno brati, kako da so letos po raznih krajih letina kaže.

Po Savinski dolini in od Celja dalje proti Konjicam kakor tudi proti južno - vzhodni strani je poljska setev dobro, po nekod tudi prav dobro obrodila. Spomladanski mraz je, posebno po nižjih krajih največ vinogradom škodoval, tako, da bode poprek le srednja trgatega. — Dne 25. t. m. je pa toča po nekaterih krajih več ali manj škode napravila. Po poldne med 2. in 3. uro vsula se je po kratkih prestankih trikrat, k sreči med gostim dežem. Hudourni oblaki so se razlili nad Gališko, Šent-Martinsko, Dobrnsko, Cirkovsko in Frankolovsko faro. V Dobrnski fari se le na vzhodni strani bolj pozna; bolj bila je v Cirkovski fari posebno okoli Lemberga, in kakor čujemo v Frankolovski. — Sreča da je vso noč potem in in v nedeljo 26. t. m. deževalo, ter se bo zopet vse popravilo, kjer ni suha toča klestila. — Ajde kažejo prav lepo tudi kornuza in drugi jesenski pridelki.

V prijaznih Dobrnskih toplicah je od polovice meseca julija sem povoljno število gostov (povoljno namreč za deželno blagajnico). Do danes kaže zapisnik blizu 240 gostov raznih stanov.

Iz Kostivnice. Velik hrup je naredil pri nas zapor kmeta Veberja, katerega dolžijo, da je svojo ženo Ano zastrupil.

Rajna je za osepicami bolehal v pretečenem pustu. Da bi se ospic varval, si je mož Veber strupa izposodil pri sosedu. Alj hudobni svet je pa pravil, da je ž ujem ženi zavdal, katera je od ospic že ozdraviti jela. V saboto po pustu žena naglo umrje. Bila je šest tednov zakopana, na kar sosedu vest ne miruje, preden ne izjavi, da je V.-ju strupa posodil. Na veliki petek jo nato zopet izkopljejo. Pričujoči mož jo spozna za svojo ženo in na izrek dr. Kočvarja, zdravnika okrajnega: „Ti si tvojo ženo zastrupil! — je V. odgovoril: Jez je nisem, če le ne sama dobila strupa nastavljenega za podgane — in pri tem trenutku je omedlel. Potem so telo razrezali, in drob, sree itd. poslali v Gradec in odtod na Dunaj za preiskavo. Zdravniki so baje izrekli, da je rajna na strupu umrla. — Veber se je k rajni Ani, že priletni vdovi, priženil ter pred ženitvijo znanje imel z neko vlačugo. Ob času V. ženitve je ta oseba baje rekla: „Oženjen je, pa ostane vendar moj“. — Večkrat je se izustila, da bode naslednica v Anini hiši. Ravno tako je tudi V. kot vdovec svetoval sosedu tožečemu, da sta se z ženo svadila; „daj ji en pulverc in je fertig“. — Žena še ni prav mrzla bila, je vlačuga že bila pri V. hiši, in V. sam pri župniku, da bi se zopet ženil, kar se mu je odreklo.

Saboto 11. jul. si je V. hotel v okolici dnarja izposoditi, kar mu naenkrat doide glas, da ga na domu žandarji iščejo. Nekateri dni se V. poplepe sem i taj, gre potem sam v Celje, pravijo, da je tam še plesal, in se potem sodniji izročil.

Iz ječe je baje neki ženski, katera je pri njegovi hiši kot dekla kedaj služila, pisal, da ne

sme ničesar izpovedati. Sedaj so celo hišo zapečatili. Samo kuhinjo so odprto pustili, da V. oče kot oskrbnik začasni domačim svinjam kuhati zamore.

Iz Ljutomera 27. jul. 1874. (Toča). Od vseh strani so letos že dohajali glasovi o nesrečni toči; ljutomerski okraj bil je še dozdej te nesreče ovarovan. Ali v saboto, na den sv. Jakoba je toča ob 4. uri popoldne pobila gorice: Slamnjak, Nunska graba, Hermanec, Strmec, Presika, Gomila, in tudi en del medžimurskih goric. Padala je suha, debela, kakor orehi, celo $\frac{1}{4}$ ure. Najbolj poškodovane so gorice na zahodno stran ležeče, ki so bile bolj vetru izpostavljene; v teh je vzela 3 četrtine. — Toča, se pravi — ne dela dragega vina, a naredila je siromakov. Kajti uničila je marsikterega zadnji up. Zanašaje se na dobro bratvo, je kmetovalec vzel na posodo denar, da zamore živorariti; bratvo je vzela toča, od kod bo platil dolgove!

Od sv. Petera po dsv. Gorami. (Nedostojno obnašanje davkarskih uradnikov.) V kazenski obravnavi zoper zatoženega g. župnika zaradi razžaljenja časti pri okrajni sodniji v Kozjem dne 10. t. m. so zatoženec, kakor njim je okrajni sodnik naročil, od občinskega urada pisano, tožnika zadevno, sicer mu neljubo pa vendar resnično spričevalo zastran njegovega obnašanja predložili.

Dne 18. t. m. pridem v davkarsko pisarnico. Komej davkarske bukvice kontrolorju g. H. oddam, pa me hitro praša: „zakaj ste vi tisti cajgnis podpisali — ste ga v farovži podpisali?“ Na to se g. H. proti davkarju g. N. obrne ino reče: „dieser hat auch unterschrieben.“ Ino davkar g. N. na to: „das Gemeindeamt ist deswegen in der Untersuchung — vsi boste strajfani.“

Smejo se davkarski uradniki v sodnijske reči vtikati, in poštenega državljana, ki svoje davke redno plačuje, tako razžaljivo napasti? Kdo njim le sodnijske skrivnosti odkriva? Ali bi se ti uradniki enako energično za poštenje razžaljenega duhovnika potegnoli? Dvomim.

Franc Uršič, občinski svetovalec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naši ministri so, drug za drugim, se poskrili po raznih toplicah. Zato bodo še le prihodni mesec določili, kar se bo imelo razpravljati po deželnih zborih, ki bodo pozvani meseca septembra. Konec oktobra bo poklican državni zbor na Dunaji.

Štajerski deželni zbor je namerjaval predložiti novo srenjsko postavo (v 10 letih že drugo) po kateri bi se med sedanje srenje in med okrajne zastope vrinole nekakoršne nove srenje. Ime bi jim bilo: upravne srenje. Bile bi velike srenje, v katere bi se posililo več manjših srenj, ki bi pa vendar ohranile še za naprej svoje pred-